

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Det var såmænd blot et meget kort spørgsmål til fru Anne Grete Holmsgaard, som jo har sagt mange rigtige ting fra talerstolen. Jeg vil gerne erkende, at fru Anne Grete Holmsgaard har sagt fornuftige ting; der har også været ting, som ikke har været så fornuftige.

Men mit klare spørgsmål er: Hvad har SF gjort som forening og som organisation for at fremme de her tiltag, som man nu fremsætter beslutningsforslag om? Hvad har man gjort for at sikre, at der i SF's lokalforeninger rundt omkring kommer kvinder i toppen? Hvad har man gjort dér fra centralt hold? For det går jeg selvfølgelig ud fra at man har lavet en prioritering af i SF for at efterfølge ens egen politik, som man fremsætter her på Christiansborg.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det er faktisk meget enkelt at svare på: alt, alt for lidt. Det stod der også i den pressemeddelelse, der fulgte med, da jeg sendte det her beslutningsforslag ud. SF har ligget på den lade side, ligesom mange andre politiske partier har ligget på den lade side. Jeg synes simpelt hen, det er skammeligt, at vi har gjort det.

Men det ville jo være helt tåbeligt så at grave sig ned i et sort hul og sige: Uh, vi skammer os forfærdelig meget over, at vi ikke har gjort noget, frem for at buse på og sige, at nu må der altså simpelt hen ske noget. Og det må der også i SF. Det er jeg da fuldstændig enig med hr. Troels Lund Poulsen i.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Det Politisk-Økonomiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 123:

Forslag til folketingsbeslutning om konsekvent anvendelse af muligheden for at indføre positiv særbehandling af kvinder og mænd, hvor den kønsmæssige fordeling er skæv m.v. Af Bodil Kornbek (KRF) m.fl. (Fremsat 25/3 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for ligestilling (Henriette Kjær):

Det står ikke særlig godt til med ligestilling i staten. Sådan begrundes forslagsstillerne deres opfordring til mig. Derfor forventer de, at jeg fremover kræver, at alle stillinger i staten besættes gennem positiv særbehandling. Derudover skriver forslagsstillerne, at jeg skal bede om begrundelser fra mine ministerkolleger, når et udvalg har en skæv kønssammensætning. Som det tredje og sidste element skal jeg hvert år give en redegørelse til Folketinget om brugen af positiv særbehandling.

Kl. 13.20

Jeg må sige, at jeg finder forslaget mildest talt besynderligt. Ikke fordi der ikke er brug for et aktivt ligestillingsarbejde i staten, det er der bestemt, og der er i høj grad brug for opmærksomhed på kønssammensætning i råd og nævn og udvalg. Nej, det er besynderligt, fordi mulighederne allerede eksisterer og bliver benyttet.

Lad mig tage de enkelte dele af forslaget hver for sig.

For det første giver både ligebehandlings- og ligestillingsloven mulighed for at sætte særlige initiativer i gang, der giver det ene køn en eller anden form for fortrinsstilling. Det er klart, at det kun må ske, hvis formålet er at fremme ligestilling og give kvinder og mænd reelt lige muligheder. Men forslagsstillerne mener kun, at jeg skal bruge bemyndigelsen fra ligebehandlingsloven og kun for ansatte i staten. Til gengæld skal det så ske tvangsmæssigt.

For det andet er jeg helt overbevist om, at hverken kvinder eller mænd ønsker at blive valgt ene og alene på grund af deres køn. Når man søger job, vil man vælges på kvalifikationer og ikke, fordi man skal opfylde en bestemt kvote. Så derfor er jeg uenig med forslagsstillerne, når de mener, der skal stilles krav om

at vælge statsansatte alene ud fra et kønskriterium.

Men der kan være god grund til at bruge myndigheden i ligebehandlingsloven og ligestillingsloven alligevel. Jeg mener bare, at det skal ske på en helt anden måde. Som det er i dag, skal myndigheder og virksomheder først søge dispensation ved en ressortminister, før de kan sætte særlige ligestillingsfremmende initiativer i gang.

Det er denne lidt tunge og bureaukratiske model, jeg gerne vil ændre på, for jeg synes, at det skal være lettere for de forskellige arbejdspladser at arbejde for en bedre kønsfordeling. Jeg har for nylig sendt en bekendtgørelse i høring, som skal fjerne den administrative byrde, der er for virksomhederne, når de vil sætte noget særligt i gang for at fremme ligestillingen. Det kan motivere til gode og spændende tiltag, som kan være med til at forbedre kønsfordelingen i fag eller funktioner, hvor enten kvinder eller mænd er underrepræsenteret. Det giver også mulighed for at tage ved lære på tværs af virksomhederne og myndighederne.

Jeg er sikker på, at det positive, fremadrettede arbejde giver meget bedre resultater end tvang i en relativt afgrænset sektor. Jeg vil i den forbindelse understrege, at de nye regler skal gælde for både offentlige myndigheder og private virksomheder. Det er alt for snævert kun at tænke på ligestilling på statens arbejdspladser.

Jeg mener også, at det er alt for snævert, når forslagsstillerne kun peger på selve beslutningen om, hvem der skal ansættes. Ligestillingsinitiativer skal jo være en bred palet; det skal f.eks. være muligt at opfordre mænd til at søge pædagogstillinger eller kvinder til at søge lederstillinger allerede i jobannoncen. Men det må ikke betyde en automatisk fortrinsstilling. Det er stadig væk kvalifikationerne, der skal tælle.

Det skal også være muligt at oprette særlige kurser for kvinder eller mænd inden for bestemte områder, f.eks. for at efteruddanne eller omskole dem til nye fag, hvor de er underrepræsenteret.

Så er der jo en lang række initiativer på selve arbejdspladsen, som kan være med til at fremme lige muligheder. Det kunne f.eks. dreje sig om en ny organisering af arbejdet, etablering af hjemmearbejdspladser, mentorordninger og meget andet.

Samtidig skal der være mulighed for at sætte ligestillingsinitiativer i gang på et meget bredere felt end arbejdsmarkedet. Der er andre områder,

der er relevante. Bekendtgørelsen omfatter derfor også både arbejdsmarkedet, uddannelserne, erhvervs-mæssig virksomhed og offentlig forvaltning.

De områder, jeg især synes er relevante at se resultater af og initiativer på, er i forhold til offentlig omsorg, iværksætteri, forskning og miljøsektoren. Fællestrækket for dem er, at de er stærkt domineret af det ene køn, og at en bedre kønsfordeling kan give fornyet udvikling og fremdrift. Det er derfor særlig inden for disse felter, jeg mener, der skal være en lettere adgang til at sætte ligestillingsfremmende initiativer i gang.

Så for lige at opsummere mine bemærkninger til denne del af forslaget vil jeg sige, at jeg er uenig i forslaget om at indføre tvangsmæssig positiv særbehandling i staten. Og det er jeg, fordi det skal være et tilbud, en mulighed, som til gengæld skal gælde ens for både kommuner, amter, stat og private virksomheder.

Den næste del af forslaget går på den køns-mæssige sammensætning af råd og nævn og udvalg. Ifølge forslaget skal jeg som ligestillingsminister bede om begrundelse for kønsskæve udvalg og bede om fornyet sammensætning, hvis begrundelsen ikke kan accepteres.

Kl. 13.25

Den del af forslaget er nærmest uforståelig, for som forslagsstillerne udmærket ved, har jeg allerede mulighed for det efter ligestillingsloven i dag, og jeg har, som forslagsstillerne også ved, benyttet mig af denne mulighed flere gange.

Jeg ser ingen grund til at kommentere den del af forslaget yderligere. Det er allerede sådan, at jeg reagerer, når jeg ser et udvalg med en kønsskæv sammensætning og ikke har fået en saglig begrundelse for, hvorfor det er sådan. Jeg har i den forbindelse også skrevet rundt til mine ministerkolleger og opfordret dem til generelt at være opmærksom på kønssammensætningen i råd og nævn og udvalg, så repræsentationen af kvinder og mænd kan blive mere lige.

Det tredje element i forslaget indebærer, at jeg årlig skal rapportere om arbejdet med de ligestillingsfremmende initiativer. Igen må jeg jo sige, at det allerede sker. Jeg tror ikke, at en ny redegørelse eller en rapport er det, der flytter arbejdet, men jeg vil selvfølgelig i fornødent omfang inddrage oplysninger i de årlige redegørelser for ligestilling til Folketinget.

Det har jeg også gjort i år, hvor der er et særligt afsnit om kønssammensætningen i råd, nævn og udvalg, og jeg vil naturligvis fortsat

følge området tæt og give Folketinget oplysning om udviklingen. En ny rapport er ikke nødvendig til det formål. Til gengæld har jeg lovet fru Anne Grete Holmsgaard i et onsdagsspørgsmål, at der vil tilgå Folketinget en status på sammensætningen af råd og nævn for første halvdel af 2003.

Samlet set er det et forslag, som rummer nogle interessante elementer, men som samlet set er en smule besynderligt, fordi de fleste ting allerede er gældende i dag.

Regeringen kan ikke tilslutte sig forslaget.

Formanden:

Ministerens svar giver anledning til et par korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Indimellem får man en fornemmelse af, at ministrene ikke har læst de forslag, der bliver behandlet i Folketingssalen. Og jeg kan ikke undlade at kommentere, at det faktisk er tilfældet, når jeg hører ministeren sige, at man ikke skal ansættes for at opfylde kvoter, og at ministeren derfor er imod forslaget.

Der står helt udtrykkeligt i forslaget, det står helt konkret i lovforslaget, og jeg kan godt citere:

»Forslaget indebærer dog ikke, at der indføres kvoter, hvor en fast andel af de ansatte skal være kvinder eller mænd.«

Så kan det vel ikke siges tydeligere, og derfor kan det undre, at man lægger til grund for at afvise forslaget, at man ikke ønsker, at folk skal kunne ansættes for at opfylde kvoter.

Dernæst har fru Bodil Kornbek i sit forslag fremhævet det svenske eksempel, hvor man faktisk gik dertil, at man ansatte en professor, på trods af at hun var mindre kvalificeret end de mandlige ansøgere. Det afviser fru Bodil Kornbek. Det bliver netop lagt til grund, at den form for positiv særbehandling ønsker man ikke, samtidig med at man ikke ønsker kvoteordninger, og derfor har jeg en lille bitte smule svært ved at forstå ministerens kommentarer.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Dette forslag er nu ikke så besynderligt endda. At det er en del af gældende lovgivning: ja. Det er jo også derfor, jeg netop har taget det op, fordi jeg ville ønske, at ministeren vil bruge de mulig-

heder, ministeren har, hvilket ministeren sådan set selv har givet udtryk for at hun vil. Det gjorde hun i Berlingske Tidende den 14. februar, hvor ministeren siger, at nu må hun ty til positiv særbehandling af både mænd og kvinder.

Og videre står der i artiklen, at ministeren overvejer at gøre brug af en særlig paragraf i ligestillingsloven, der giver hende beføjelser til at fastsætte regler for positiv særbehandling på alle områder i samfundet.

Ministeren vil bruge positiv særbehandling. Nu er det ikke nok kun at komme med ord og komme i medierne. Jeg regner også med, at der er nogen troværdighed, og at man så også vil handle, sådan som man har udtalt. Det er begrundelsen for dette forslag.

Så vil jeg gerne gøre opmærksom på, at jeg meget udtrykkelig i forslaget skriver:

»Det betyder, at hvis der er mindst to ansøgere af begge køn, der er lige kvalificerede, skal der vælges en ansøger for det underrepræsenterede køn.«

Jeg taler ikke om, at en mand eller en kvinde, der ikke har kvalifikationerne, skal have et job. Det ligger der overhovedet ikke i vores forslag om positiv særbehandling, og der ligger intet om, at der skal være kvoter. Det står helt tydeligt.

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Henriette Kjær):

Men det er jo godt; så er vi enige på det punkt.

Når jeg i Berlingske Tidende taler om positiv særbehandling, er det netop i forbindelse med det forslag, jeg lige har sendt til høring – eller ikke lige, det er godt i gang med at blive hørt ude omkring i de forskellige ministerier.

Kl. 13.30

Men positiv særbehandling er ikke – og der ved jeg ikke, hvordan fru Bodil Kornbek opfatter det – det at foretrække en fra ét køn frem for en fra et andet. Det er at give mulighed for, at man ikke skal søge dispensation eller andet, når man indrykker en annonce. Hvis det er et fag, hvor der f.eks. mangler kvinder, må man gerne skrive, at en kvinde vil være at foretrække, og at man i en egn, hvor der er stor kvindearbejdsledighed, laver svejsekurser specielt for kvinder og ikke for mænd.

Det er det, der gives mulighed for nu, så man ikke længere skal søge den enkelte ressortminister.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Jeg vil mene, at vi er nået rigtig langt, hvis vi kan blive enige om, hvad definitionen er på positiv særbehandling. For det er jo trods alt grundlaget for, at vi kan få en dialog om de her spørgsmål, så vi ikke tror, at positiv særbehandling er noget med, at man ikke er kvalificeret til at få et job. For det er ikke det, vi siger i Kristeligt Folkeparti.

Men der var også en anden ting, jeg var meget interesseret i. Det var omkring råd og nævn, det, at ministeren har gjort brug af beføjelserne for, at man kan ændre sammensætningen af disse råd og nævn, og har spurgt ind til det. Det er korrekt. Der er nedsat minimum 40 råd, nævn og kommissioner i år 2002, og ministeren har spurgt i to tilfælde. Det kalder jeg en meget aktiv indsats.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg synes, det ville være relevant for debatten, at ministeren uddyber lidt mere, hvad det er for en bekendtgørelse, hun har ude i høring, for de eksempler, der blev nævnt her, er nogle eksempler. Men er det også en bekendtgørelse, der giver de enkelte ressortministerier ret til, hvis der f.eks. er tale om, at der er under 30 pct. af det ene køn inden for et bestemt område, så at anvende positiv særbehandling og dermed foretrække det underrepræsenterede køn, hvis kvalifikationer ellers er i orden?

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Henriette Kjær):

Jamen nu er det jo sådan, at vi har en ganske udmærket ligestillingsafdeling, der gennemgår alle de her sammensætninger af råd og nævn, og de beder om forklaring fra de andre ministerier. Hvis forklaringen er, at der af den ene eller anden årsag ikke er kvinder at finde, bliver bekendtgørelsen jo efterlevet. Man kan sige, at ligestillingsafdelingen netop er min forlængede arm. Så har der været nogle tilfælde, hvor jeg har spurgt mere ind til det, fordi jeg har jeg følt det nødvendigt.

Jeg synes, det er en underlig anklage at komme med, for selvfølgelig følger vi det op, når der er en skæv sammensætning. Det er, som om fru Bodil Kornbek har besluttet sig for, at ligestillingsspørgsmål skal være noget, fru Bodil Kornbek har patent på, og vi andre vil det ikke rigtig lige så godt. Selvfølgelig vil vi det. Hvad skulle

interessen være i, at vi ikke skulle have en ligelig sammensætning i de råd og nævn? Det står der sådan set i loven, og det har jeg tænkt mig at leve op til ved at blive ved med at følge op på det.

Til fru Anne Grete Holmsgaard vil jeg gerne sige, at det, bekendtgørelsen går ud på, netop er at undgå det bureaukrati, der er, hvor man kan sige, at det er meget omstændeligt, hvis man faktisk skulle foretage nogle foranstaltninger, der gør, at der kommer mere ligelig repræsentation. Det vil være bredt gældende i forhold til forskellige områder, hvor man kan gå ind. Jeg nævnte så et par eksempler; der kunne være flere eksempler.

Jeg fik ikke helt fat i det, fru Anne Grete Holmsgaard konkret spurgte om før.

Formanden:

Fru Bodil Kornbek for en sidste kort bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Jeg tager sandelig ikke patent på noget, for så ville vi trods alt ikke nå så mange resultater. Jeg vil bare gerne have det her sat på den politiske dagsorden.

Nu har vi jo også kunnet læse i medierne, at ligestillingsministeren egentlig lidt fik den post som en del af en pakke. Men altså, lad nu det være.

Men omkring råd, nævn og kommissioner – det har jeg nemlig spurgt ind til flere gange, jeg har virkelig spurgt mange gange – var mit sidste spørgsmål: Med hensyn til de ministerier, som ikke har meldt tilbage, hvad var så årsagen til, at sammensætningen ikke har været mere ligeligt fordelt? Og jeg taler igen ikke om kvoter, det vil jeg meget gerne have mig frabedt at man tror. Jeg har ikke fået svar på det spørgsmål endnu.

Det kan også godt være, det tager lidt tid at svare på de spørgsmål, for det er trods alt et stort område. Det har jeg stor respekt for. Jeg ved også, at fru Anne Grete Holmsgaard har spurgt meget ind til hele denne del, råd, nævn og kommissioner og deres sammensætning, og der har vi jo altså ikke fået nogen svar, der lige frem lyser af meget stor aktivitet på det område.

Kl. 13.35

Vi kan også ud fra de statistikker, der er, se, at andelen af kvinder er faldet til nogle og 30 pct. Og det er da utroligt, at den tidligere regering

godt kunne finde kvalificerede kvinder, men det kan denne regering altså ikke.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det, jeg spurgte om, var principperne i den bekendtgørelse, ministeren nævnte heroppefra, og som er til høring nu. Er det f.eks. et princip om, at hvis det ene køn er repræsenteret med mindre end lad os sige f.eks. 30 pct. inden for et område, så får man muligheden for inden for det område selv at igangsætte positiv særbehandling?

Jeg kan sagtens se pointen i, at man undgår en masse administrativt bøvl. Det synes jeg faktisk er fint, for loven giver jo mulighed for, at ministeren kan lave en sådan bekendtgørelse. Så det, jeg godt vil have at vide, er: Hvad er rammerne for den?

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Henriette Kjær):

For at tage det sidste først, bliver det sådan, at man selv kan tage nogle initiativer til, hvor der er underrepræsentation. Og det behøver ikke at være 30 pct., det kunne også være 40 pct. Der, hvor der er en klar interesse i, at man vil have en mere ligelig fordeling, kan man så tage nogle initiativer uden at skulle søge dispensation i forhold til det. Så det er generelt på den måde.

Til fru Bodil Kornbek: Når det tager et stykke tid, er det, fordi vi skal indhente svar fra alle de ministerier, der igen skal indhente svar i alle de afdelinger, alle de styrelser, hvorfra man har sammensat råd og nævn. Og det tager altså noget tid at indsamle det materiale.

Formanden:

Så tager vi fat på ordførerrækken. Første ordfører er hr. Troels Lund Poulsen.

Troels Lund Poulsen (V):

I Venstre er vi af den klare opfattelse, at alle mennesker har forskellige interesser, evner, chancer og muligheder. Derfor er vi også imod begreber som kønskvotering og positiv særbehandling.

Kønskvotering og positiv særbehandling tager nemlig udgangspunkt i, at man mener, at der er problemer i forhold til det enkelte menneske, og derfor har man brug for at styrke det enkelte menneske. Men ved at lægge den opfattelse til grund, er man jo også med til at sige og cementere, at der er en bestemt gruppe, som ikke kan tage vare på sine egne valg.

Så skal man huske på, at positiv særbehandling af en gruppe nødvendigvis også fører til negativ særbehandling af andre grupper. Jeg tillader mig at læse op af beslutningsforslaget, hvor der står som følger:

»På den baggrund mener forslagsstillerne, at der er behov for at indføre positiv særbehandling, så det køn, der er kraftigt underrepræsenteret, bliver positivt særbehandlet ved ansættelse af nye medarbejdere. Det betyder, at hvis der er mindst to ansøgere af begge køn, der er lige kvalificerede, skal der vælges en ansøger fra det underrepræsenterede køn.«

Så er det blot, at jeg ikke tror på og ikke deler den opfattelse, som forslagsstillerne har, at det vil være meget simpelt at komme i en situation, hvor man kan sige, at der er to ansøgere, der er fuldstændig lige kvalificerede. Hvordan har man i bund og grund tænkt sig at afgøre det? Der må jeg sige, at jeg synes, det er meget, meget vigtigt ikke at sende det signal, at man vælger en mand, fordi han var den eneste mand, der søgte. Det er at nedgøre den person, der søger jobbet. Det må også gælde for en kvinde. Hvis man vælger en ansøger på grund af køn og ikke på grund af evner, mener jeg, man har gjort ansøgeren en bjørnetjeneste.

På den baggrund må Venstre afvise at støtte beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Til hr. Troels Lund Poulsen: Allerførst håber jeg, vi er enige om, at det her forslag på ingen måde taler om kønskvotering, det er slet ikke noget vi går ind for. Og det er altså også nedskrevet i beslutningsforslaget, at det ikke drejer sig om, at der skal indføres kvoter på nogen måde.

Men med hensyn til det der med, om man nu som eneste mandlige ansøger skulle få en stilling bare på baggrund af sit køn: Hvordan ser det egentlig ud i dag? Vi vil jo så gerne have mandlige pædagoger, mandlige skolelærere og mænd ind i omsorgsjob. Der foregår positiv særbehandling på grund af køn, og det har vi ingen problemer med. Der er ikke engang nogen, der vil bruge det udtryk i forhold til en mand, der skal være pædagog. Det accepterer vi.

Hvorfor er det så så svært at forholde sig til udtrykket positiv særbehandling, når det er i forhold til kvinder, der skal have ledende stillinger, og som også har kvalifikationer? Så går vi fuldstændig i harnisk og siger: Det kan vi simpelt hen ikke have. Det er kvotering. Men gæl-

der det mænd i omsorgsjob, er der virkelig vel-
fungerende positiv særbehandling, fordi vi an-
ser det som værende noget, der er nødvendigt,
noget, der er godt for børnene. Hvordan hænger
det sammen hos Venstre?

Kl. 13.40

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Hvis vi lige undtager den debat, der handler om
kønskvoteringen, hvor det er tydeligt, at mini-
steren og Venstres ordfører er enige om ikke at
have læst forslaget og derfor bliver ved med at
diskutere kønskvotering heroppefra, selv om
det ikke har noget med forslaget at gøre, så lader
det til gengæld til, at der er en uenighed mellem
ministeren og Venstres ordfører – det vil jeg da
så gerne enten have be- eller afkræftet – efter-
som ministeren står og siger heroppefra, at hun
allerede på nuværende tidspunkt anvender de
muligheder, der ligger i ligebehandlingslovgiv-
ningen, og derfor ikke kan forstå, at Kristeligt
Folkeparti har fremsat forslaget, mens Venstres
ordfører slet og ret vender sig mod ligebehand-
lingslovgivningen, der giver mulighed for posi-
tiv særbehandling.

Så hvad er det egentlig, regeringen henholds-
vis Venstre vil? Vil man afskaffe den mulighed i
ligebehandlingslovgivningen fra Venstres side
og dermed stille sig i skarp opposition til mini-
steren, eller hvor er vi henne?

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Hr. Troels Lund Poulsen er meget bekymret for,
at mænd eller kvinder skal føle, at de er sådan
lidt umyndiggjort, hvis de bliver valgt i kraft af
deres køn. Det er jo en af de her herlige myter.
Altså hvor mange eksempler kender hr. Troels
Lund Poulsen på, at mænd har følt sig umyn-
diggjort, fordi de er valgt i kraft af deres køn?

Det er jo det, der er tilfældet. De er valgt i
kraft af deres køn. Det er ikke, fordi de har været
særlig velkvalificerede, at de sidder i flertal. Alt-
så jeg ved ikke, om det er det, hr. Troels Lund
Poulsen mener. Så må man jo sige, at så består vi
af en stak hjernedøde, dumme kvinder. Jamen
de er da netop valgt i kraft af, at de er mænd.
Det har bare aldrig heddet positiv særbehand-
ling. Det har heddet tingenes naturlige tilstand.

Jeg vil bede hr. Troels Lund Poulsen være
venlig at nævne mig bare et par eksempler på
mænd, der synes, at det har været særlig ydmy-
gende.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

På sådan en fredag eftermiddag er det jo dejligt
at se, at kvindekampen stadig væk lever i bedste
velgående, og det er jeg glad for. Det er jeg per-
sonlig utrolig glad for. Jeg er bare ked af, at vi
her i Folketingssalen kun har to mandlige lige-
stillingsordførere. Det begræder jeg dybt, for det
er også vigtigt dér at have en bred repræsentati-
on. Men lad det nu lige.

Først til fru Bodil Kornbek om positiv særbe-
handling: Jeg må sige klart til fru Bodil Kornbek,
at det at indføre positiv særbehandling er Ven-
stre imod. Jeg har givet begrundelserne for det.
Jeg mener ikke, at man på nogen måde kan
komme i en situation, hvor det er sådan, at man
har to ansøgere, der er helt identisk lige kvalifi-
cerede. Den situation tror jeg aldrig nogen sinde
man kan komme i. Sker det så, er det bare, jeg vil
spørge fru Bodil Kornbek: Hvordan havde man
så tænkt sig, at det her skal gennemføres?

Jeg skal sige, at jeg har læst fru Bodil Korn-
beks beslutningsforslag, så det med at stå at si-
ge, at jeg ikke har læst det, må hun gemme til se-
nere lejligheder. Men jeg kan bare sige til fru Bo-
dil Kornbek, at jeg synes, det er forkert at tro, at
man ved at indføre positiv særbehandling kan
sikre, at man gavner det underrepræsenterede
køn. Det, man vægter her, er kvalifikationer.

Det er så også et svar til fru Pernille Rosen-
krantz-Theil, som jo faktisk var den, der sagde
det, som jeg beskyldte fru Bodil Kornbek for at
sige. Fru Bodil Kornbek må undskylde, at det
var hende, det gik ud over. Det er så fru Pernille
Rosenkrantz-Theil, der skal have den opsang.

Men jeg må bare sige, at for Venstre er det
utrolig vigtigt, at det drejer sig om kvalifikatio-
nerne og ikke om kønnet. Og det er jo dér, vi
desværre er uenige.

Så til fru Anne Grete Holmsgaard, som be-
kymrer sig om kvinder og mænd. Til det må jeg
sige til fru Anne Grete Holmsgaard, at jeg er
overbevist om, at alle steder i virksomheder og
foreninger, sågar i Folketinget, stemmer man
selvfølgelig på de folk, man synes er kvalificere-
de.

Og hvad er så det næste? Er det, at hvert parti
skulle have en kvote om, hvor mange kvinder
der f.eks. skal stille op til Folketinget, eller hvor
mange mænd der skal stille op, eller hvor man-
ge under 25, der skal stille op, eller hvor mange
over 65? Hvad er det næste?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jeg vil gerne lige have præciseret noget af Venstres ordfører, hr. Troels Lund Poulsen, som sagde, at Venstre er imod positiv særbehandling. Gælder det i alle forhold, at Venstre er imod positiv særbehandling, også i forhold til arbejdsmarkedet? Jeg tænker på sådan noget som isbryderordningen, som jeg hører man nu vil udvide. Det er da også en form for positiv særbehandling. Er man også imod det? Skal man ikke en gang imellem behandle folk lidt forskelligt i stedet for at behandle dem lige, hvis udgangspunktet er forskelligt?

Kl. 13.45

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Skal vi nu ikke prøve at udrydde alle de her fordomme og forudindtagede meninger, vi kan have? Der er ikke én her, der har talt om kønskvotering, må jeg sige til hr. Troels Lund Poulsen. Der er ikke nogen af os, der går ind for det.

Om kvalifikationer: Der er jo ikke en eneste her, der har sagt, at man skal være ukvalificeret til at tage sig et job. Tværtimod går vi jo alle sammen ind for, at det er kvalifikationer, der tæller. Vi har jo ikke sagt andet.

Med hensyn til positiv særbehandling skal jeg så forstå Venstres holdning således, at man faktisk nu vil komme med et forslag, beslutningsforslag, lovforslag, der ophæver gældende regler? Ministeren var jo sådan set inde på, at hun syntes, det var et besynderligt forslag, for hun havde mulighed for det. Vil Venstre sørge for, at den mulighed så ikke eksisterer mere? Det synes jeg kunne være rigtig interessant at få svar på.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg kan forstå, at hr. Troels Lund Poulsen havde glemt eller måske fortrængt, hvad jeg havde spurgt om, så jeg prøver lige en gang til: Kan hr. Troels Lund Poulsen nævne nogen eksempler på mænd, der har oplevet det ydmygende eller uværdigt, at de har fået et job i kraft af, at de var mænd? Bare et par eksempler.

Jeg har aldrig hørt om det. Selv om der har været total mandsdominans, har jeg aldrig nogen sinde hørt en mand sige, at det var egentlig også lidt skammeligt, jeg fik det her job, bare fordi jeg var mand. Jeg har simpelt hen aldrig

hørt det. Men hvis hr. Troels Lund Poulsen har hørt om det, så hører jeg meget gerne om det.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Til hr. Naser Khader: Det er ganske korrekt, at det kan være nødvendigt nogle gange at lave nogle særlige initiativer, og det erkender jeg også at det kan være i forhold til det, hr. Naser Khader spørger om indirekte, nemlig om folk med en anden etnisk baggrund også skal behandles på en anden måde, og at der skal gøres noget for at styrke deres muligheder for at komme ind på arbejdsmarkedet. Ja, det kan være nødvendigt at gøre en særlig indsats.

Men det er vigtigt, at kvalifikationerne er det, som står i højsædet. Det er det altså også, når man diskuterer ligestilling, og det vil jeg gerne slå fast her i dag. Jeg glæder mig over, og jeg noterer mig, at fru Bodil Kornbek nu også mener, at det er kvalifikationerne, der tæller. Jeg synes, det er aldeles fremragende, at fru Bodil Kornbek siger det.

Så vil jeg også sige til fru Bodil Kornbek med hensyn til, om Venstre vil foreslå, at man ophæver det, eller vil tage kontakt til ligestillingsministeren i forhold til den bekendtgørelse, hun har i høring: Nej, det vil Venstre ikke.

Jeg synes, som jeg også har svaret hr. Naser Khader, at det kan være fornuftigt nok at se på nogle særlige initiativer, også for at sikre, at kvinder bliver bedre stillet, og for, at mænd også kan blive bedre stillet i nogle af de job, hvor mænd er underrepræsenteret. Der findes jo altså også job, som man må sige er meget stærkt kvindedomineret.

Der er det selvfølgelig også fornuftigt og vigtigt, og det har jeg også sagt i den debat, vi havde for 10 dage siden, at man har en bred repræsentation. Det er til gavn for alle i samfundet, at det ikke kun er én gruppe, der sidder på magten.

Men til den myte, man forsøger at skabe ved at sige, at kvinderne er sat tilbage, at kvinderne ingen muligheder har for at komme ind på arbejdsmarkedet, og at man i bund og grund ikke tror, at der er nogen mænd, der vil tillade, at kvinder får indflydelse på samfundet, må jeg bare sige, at jeg er helt uenig i den holdning, der bliver givet udtryk for. Det er jo ikke sådan, som fru Anne Grete Holmsgaard tidligere i debatten har sagt, at mænd sidder og udpeger mænd. Det er det jo heldigvis ikke. Det er jo heldigvis kvalifikationer, vi tager efter.

Formanden:

Fru Bodil Kornbek for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Altså jeg må lige slå fast en gang for alle, at jeg ikke i dag eller på noget andet tidspunkt har udtalt, at det ikke skulle være kvalifikationer. Så hvis der er nogen, der har myter og fordomme her, så må det altså være hr. Troels Lund Poulsen. Vi har hverken talt om kvoter, manglende kvalifikationer eller noget som helst. Det er slet ikke det niveau, vi er på.

Kl. 13.50

Når det er sagt, så er det, jeg egentlig synes, fru Anne Grete Holmsgaard har en pointe. Når mænd får job som skolelærere, er der jo ikke én, der vil spørge om kvalifikationerne, fordi de er faktisk næsten bare på grund af kønnet. Der er mangel på mænd, man vil så gerne have, at børn skal møde mænd i daginstitutionerne. Så er der to ansøgere, en kvinde og en mand, så skal manden godt nok være ringe, hvis han ikke får den stilling. Der er ikke én, der vil sætte spørgsmålstegn ved, hvorvidt kvalifikationerne er i top.

Er det ikke korrekt, at der faktisk sker positiv særbehandling allerede nu inden for visse områder, især når det er til gavn for mændene?

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg kan forstå, hr. Troels Lund Poulsen ikke vil svare. Det er selvfølgelig også meget pinligt at skulle svare på det.

Hvis man tager den logiske følgerække af det, hr. Troels Lund Poulsen sagde heroppefra, så må vi konstatere, at som situationen er i dag, er kvinder simpelt hen dårligt kvalificeret. Det må jo være det, der er konklusionen, for ellers ville de sidde på nogenlunde halvdelen af jobbene på alle niveauer rundt omkring. Det må jo være konklusionen af det.

Så jeg vil gerne have at vide, om det virkelig er hr. Troels Lund Poulsens konklusion, at kvinder simpelt hen er dårligt kvalificeret.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Mænd sidder ikke og udpeger mænd, siger hr. Troels Lund Poulsen, og samtidig med det siger han, at det jo er kvalifikationerne, det handler om.

Så vil jeg gerne spørge hr. Troels Lund Poulsen, hvordan han forklarer det forhold, at den største andel af dem, der kommer ud fra de danske universiteter, er kvinder, ikke mænd, og at de kvinder, der kommer ud fra de danske universiteter, får højere karakterer end mændene, men at det fortsat er unge mænd, der bliver foretrukket til lederstillingerne inden for det offentlige og det private.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Først vil jeg gerne starte med at sige tak til fru Pernille Rosenkrantz-Theil, fordi fru Pernille Rosenkrantz-Theil på den måde gav svaret til fru Anne Grete Holmsgaard, for fru Pernille Rosenkrantz-Theil har nu faktisk dokumenteret fra Folketingets talerstol, at kvinder er bedre kvalificeret end mænd.

Det vil jeg ikke diskutere. Jeg er helt enig i, at undersøgelser viser, at ja, vi har utrolig mange dygtige kvinder. Nogle vil sågar sige, der er langt flere dygtige kvinder, end der er mænd, og det er jo ganske korrekt. Der er også langt flere kvinder, der nu kommer ind på videregående uddannelser, og det betyder jo også, at ser vi bare en smule længere frem end til i morgen, så vil der være langt flere kvinder, som af den grund selvfølgelig kommer ind på arbejdsmarkedet, som får de ledige stillinger, ligesom vi ser i Sverige og i andre nordiske lande, hvor antallet af kvinder, der bliver udpeget til skoleinspektører, er stærkt stigende. Det kommer vi også til at opleve i Danmark. Så derfor vil jeg sige, at vi jo allerede nu ser, at kvalifikationerne spiller ind.

Fru Anne Grete Holmsgaard har jeg jo indirekte svaret, at kvinderne bestemt ikke er dårligere begavet. Det kunne jeg aldrig drømme om at sige, aldrig, men jeg vil bare sige, at der jo heldigvis også er forskel på kvinder og mænd, og det er vi mange der sætter pris på der er. Men den forskel, man også skal se på, som jeg mener er meget menneskelig, er, at der også er forskelligt ambitionsniveau. Der er også forskellige tidspunkter i livet, hvor man har lyst til at gøre karriere, og der er også forskel på, hvad man så rent faktisk vil bruge de muligheder, man har, til. Det betyder jo ikke, at lykken og det bedste her i livet er at få et job til en høj løn på arbejdsmarkedet. Hvem siger, at man har ambitioner om det? Jeg vil i hvert fald ikke gøre mig til smagsdommer over det og så sige, at det er lykken for alle mennesker – på ingen måde.

Til fru Bodil Kornbek: Jeg er glad for, at fru Bodil Kornbek nu også erkender, at kvalifikationerne er det vigtigste. Det synes jeg har været en opmuntring i denne her debat, som jeg sætter stor pris på.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Nu har vi hørt hr. Troels Lund Poulsen tale meget om kvalifikationer. I første del af talerækken var det noget med, at der altid er en lille forskel, så der aldrig er nogen, der er helt lige, og derfor vælger man ud fra kvalifikationer.

Nu gik det sidste indlæg ud på, at kvinder faktisk ofte har bedre kvalifikationer end mænd. Jamen hvorfor er det så, de ikke bliver valgt? Altså hvis man først på dagen skal vælges på grund af kvalifikationer og senere på dagen faktisk er bedre kvalificeret, hvorfor bliver man så fortsat ikke valgt?

Kl. 13.55

Vi har ikke rigtig fået svaret om de der mænd, der føler sig nedværdiget, fordi de bliver valgt. Et andet tema kunne måske være: Gad vide, om sundhedsvæsenet havde set anderledes ud rent ledelsesmæssigt, hvis der var lidt flere mandlige overlæger, der kunne acceptere en kvindelig sygeplejerske som leder og chef?

Formanden:

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Nu kom vi så langt, at vi fik slået fast, at kvinder er mere kvalificeret, i hvert fald de, som får de akademiske uddannelser, end de mænd, der får akademiske uddannelser. Så langt så godt.

Så er det bare, at jeg stadig væk ikke forstår, og det synes jeg ikke rigtig jeg fik svar på, at når kvinderne nu søger lederstillingerne – jeg taler ikke om den gruppe kvinder, som vælger at gå derhjemme med deres unger eller tone lidt ned for ambitionerne, mens de får børn – og når de er bedre kvalificeret end deres mandlige modspillere, at det så stadig væk er mændene, der bliver udpeget til lederstillingerne.

Det begriber jeg ikke, og det eneste svar, jeg kan komme frem til, er, at det er mændene, der sidder og udpeger mændene. Det har intet med kvalifikationer at gøre, det har noget med køn og traditioner at gøre.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Hvis vi starter med fru Pernille Rosenkrantz-Theil, så kom fru Pernille Rosenkrantz-Theil med statistiske beregninger, som jeg ikke har haft mulighed for at undersøge om er korrekte eller ej, så det er ud fra dem, vi diskuterer nu. Men jeg har trods alt også viden om, at der er langt flere kvinder, der nu søger ind på universitetet, og som bliver uddannet, og det synes jeg er utrolig godt.

Det vil jo også betyde, at der vil komme flere kvinder i ledende stillinger, men det er jo en udvikling, som vi ser. Det er jo ikke sådan, at der pr. definition i historisk tid har været flere kvinder, der har fået en længerevarende uddannelse. Det har jo også været et problem i hele ligestillingsdebatten, at kvinderne har haft en dårligere uddannelse end mænd. Det er jo så heldigvis nu ved at forandre sig, og det får da også en indflydelse på det, vi diskuterer i dag, nemlig at sikre, at der kommer flere kvinder i offentlige topjob og i private topledstillinger.

Lad mig bare igen henvise til den undersøgelse, som også står i den perspektivplan, som vi diskuterede for 10 dage siden, nemlig at virksomhederne nu er langt mere bevidste om vigtigheden af, at kvinder også bliver en del af lederteam med en langt mere central placering, end de har haft før, for det kan man jo se fra undersøgelser betyder, at virksomhederne klarer sig bedre end de virksomheder, de konkurrerer med, og det har da også en betydning.

Så til fru Karen Klint, som spørger, hvordan og hvorledes verden ser ud i forhold til, om jeg kan nævne nogen mænd, der er blevet prioriteret på grund af deres køn.

Jeg kan blot sige, at jeg synes, det er meget, meget centralt, at man ikke vælger folk, fordi de har et bestemt køn, men ud fra deres kvalifikationer, men jeg er jo af gode grunde ikke med til alle jobsamtaler i Danmark, og derfor kan jeg jo ikke vide, hvordan og hvorledes man ansætter forskellige mennesker.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Jeg tror, at måske især kvinderne kan være glade for, at det ikke er hr. Troels Lund Poulsen, der er med til alle jobsamtaler i Danmark, men bortset fra det må jeg sige, at jeg synes, at hr. Troels Lund Poulsen kommer ud i nogle mærkværdige tilkendegivelser fra talerstolen her i dag.

Tidligere i debatten, og det vil jeg sådan set godt gå tilbage til, nu har jeg hørt meget på hr. Troels Lund Poulsen, sagde ordføreren på Venstres vegne, at Venstre er imod positiv særbehandling. Det kom helt blankt tidligere, og det er jo det, som forslaget fra Kristeligt Folkeparti rent faktisk omhandler.

Derfor må jeg egentlig spørge: Betyder den helt principielle tilkendegivelse fra Venstres side, at Venstre sådan set mener, at ligestillingsministeren jo lige så godt kan pakke sammen i forhold til at se, hvem der kommer til at sidde i forskellige råd og nævn? Uanset at man ikke i dag skal udvise positiv særbehandling i den sammenhæng, så er ligestillingsministeren jo inde over de sager for at holde lidt øje med, hvordan kønsfordelingen er i de forskellige råd og nævn. Mener Venstre, at den arbejdsopgave kan ligestillingsministeren lige så godt fralægge sig?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Ja, så er vi jo her igen, kan jeg sige hr. Jann Sjursen. Jeg er ked af, at hr. Jann Sjursen ikke har haft mulighed for at høre alle mine svar, for jeg har faktisk svaret på tidligere i debatten, om Venstre støtter, at man skulle sige til ligestillingsministeren, at der ikke skulle laves nogen særlige initiativer. Nej, det støtter Venstre selvfølgelig ikke. Det er meget fornuftigt, at man ser på særlige initiativer, men det er centralt at se på, at det ikke er positiv særbehandling i den form, at det er kønnet, der er vigtigere end kvalifikationerne.

Der er det bare, at jeg konstaterer, at der er vi så uenige, men det glæder mig da, at hr. Jann Sjursen fra talerstolen meget markant siger, at det er det, der er forslaget fra Kristeligt Folkeparti, for fru Bodil Kornbek har jo netop sagt noget andet her fra talerstolen, nemlig at det ikke er sådan man skal forstå forslaget.

Kl. 14.00

Nu forstår jeg på hr. Jann Sjursen, at det, som hr. Jann Sjursen forstår ved forslaget, er, at positiv særbehandling betyder, at hvis der er en stilling, hvor man har to, der er lige kvalificerede, og man kommer i den situation, at man skal vælge imellem dem, så skal man vælge det underrepræsenterede køn.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Hr. Troels Lund Poulsen må have mig meget undskyldt, men det her er altså lidt vanskeligt. Positiv særbehandling betyder jo netop ikke, at

man diskriminerer på baggrund af kvalifikationer, og det har fru Bodil Kornbek også fastslået i debatten – det har jeg selv hørt – endda indtil flere gange, om end hr. Troels Lund Poulsen er gået op og har sagt, at han er glad for, at fru Bodil Kornbek endelig erkender, at det ikke drejer sig om kvalifikationer. Når kvalifikationer er lige, kan man foretage positiv særbehandling. Det er det, forslaget går ud på.

Når hr. Troels Lund Poulsen på den ene side siger, at Venstre er principielt modstander af positiv særbehandling, men alligevel mener man, at ligestillingsministeren gerne må gå ind og se på, hvem der sidder i råd og nævn, så kan jeg ikke forstå, at det skulle være så mærkeligt at tage det skridt, som vi foreslår fra Kristeligt Folkepartis side.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg beklager, at hr. Jann Sjursen ikke har haft mulighed for at høre den ligestillingsdebat – det går jeg ikke ud fra at hr. Jann Sjursen har – som vi havde for 10 dage siden, hvor vi også diskuterede hele den her problemstilling vedrørende ligestilling.

For mig at se, vil jeg gerne sige til hr. Jann Sjursen, er det meget nødvendigt, at man selvfølgelig tilstræber, at der i de udvalg, man udpeger, også sidder kvinder – det er jo meget centralt, at man har en bred sammensætning, det har jeg også talt for gentagne gange i dag – men for mig at se skal man ikke udpege folk på baggrund af deres køn, men på baggrund af deres kvalifikationer.

Og så tror jeg ikke, jeg har mere at tilføje.

Formanden:

Så kan vi gå videre i ordførerrækken, og det er fru Karen J. Klint.

Karen J. Klint (S):

Da vores ordfører, fru Sophie Hæstorp Andersen, ikke kan være til stede ved behandlingen af B 123, har jeg lovet at læse hendes ordførertale op.

Socialdemokraterne finder ligesom forslagsstillerne her i dag, at det er vigtigt, at alle personer uanset køn får lige muligheder, rettigheder og pligter i samfundet. På den baggrund finder vi det vigtigt, at man løbende opgraderer ligestillingsområdet og udtænker nye initiativer til at fremme ligestillingen mellem kønnene. Tidligere ligestillingsministre har igennem tiderne

noteret sig, at der generelt har været et bredt flertal bag en sådan politik.

Kristeligt Folkeparti har dog ikke altid været et af disse partier, og derfor er det forfriskende at opleve det forslag, som vi behandler i dag, komme fra den side af salen. Det vil vi gerne rose Kristeligt Folkepartis ordfører, fru Bodil Kornbek, for.

Ligesom vi mangler kvindelige topledere på både det private og offentlige arbejdsmarked – som vi også diskuterede det lige før – gælder det også andre områder som offentlige udvalg, kommissioner og lignende. Der er en uligevægt i fordelingen af mænd og kvinder på alt for mange arbejdspladser og i alt for mange beslutningskompetente udvalg og kommissioner, hvilket bestemt ikke gavner kreativiteten og nytænkningen i det danske samfund.

Et offentligt udvalg eller en kommission er lige så lidt tjent med en overrepræsentation af mænd som en overrepræsentation af kvinder, og derfor glæder det os, at dette forslag går begge veje og ikke arbejder med indførelse af kønskvoter for nogen af kønnene. Kvalifikationerne tæller stadig højest på det danske arbejdsmarked ved ansættelser, men på visse tidspunkter kan det at være af et bestemt køn være en ekstra kvalifikation, når man ellers står med to lige kvalificerede ansøgere.

Ligesom med det foregående forslag må vi dog også her påpege, at det ikke kun er et spørgsmål om tal, om køn. Mangelen på kvalificerede ansøgere af det andet køn kan sætte mange gode intentioner om positiv særbehandling i stå, og derfor er det vigtigt også at sætte fokus på kultur og holdninger til ledelse, arbejdsliv og karriere, der i dag afgør mænds og kvinders muligheder i arbejdslivet, allerede inden de overhovedet har søgt jobbet.

Socialdemokraterne har været med til at tage mange initiativer igennem tiden for at sætte fokus på alt fra vejledning til uddannelse efter folkeskolen, kvinders ret til efteruddannelse, også i den fødedygtige alder, til muligheder for netværksudvikling, karriereplaner og puljer til støtte af f.eks. forskningsprojekter ledet af kvinder.

Kl. 14.05

Desværre er tendensen fortsat, at andelen af kvindelige ledere i staten er forsvindende lille, og endnu værre ser det ud med andelen af kvindelige forskere. Repræsentationen i offentlige udvalg og kommissioner er direkte faldet, også i vores ledelsestid.

Derfor ser vi Kristeligt Folkepartis forslag om i endnu højere grad at benytte bemyndigelsen hos ligestillingsministeren til at indføre regler om positiv særbehandling inden for staten og også mere aktivt sikre en ligelige sammensætning af offentlige udvalg, kommissioner og lignende som et middel til at speede processen op. Det går simpelt hen ikke hurtigt nok, og Socialdemokraterne vil gerne være med til, at det i fremtiden skal gå hurtigt.

En årlig rapport fra ligestillingsministeren om resultaterne af initiativerne passer i vores øjne fint med den tradition, der allerede er etableret, for, at ligestillingsministeren hvert år giver en redegørelse til Folketinget for udviklingen i ligestillingsarbejdet.

Kristeligt Folkeparti vil pålægge ligestillingsministeren i endnu højere grad at følge udviklingen i ligestillingen på forskellige niveauer af samfundet. Det kan vi kun hilse velkommen, og vi støtter derfor forslaget.

Louise Frevert (DF):

Som menneske vil man altid gerne behandles med respekt. Det forventer vi. Derfor må vi behandle andre, som vi forventer at blive behandlet. Det er ganske naturligt. Men udtrykket positiv særbehandling, det er dog forskrækkeligt. Jeg vil ikke bryde mig om at få et job, en plads i et udvalg eller i et kommissorium, blot fordi jeg er kvinde. Det må absolut være kvalifikationerne, der tæller, når man skal besætte en post eller udføre et arbejde.

Der vil dog være job, hvor man kan foretrække at have kvinder af rent etiske grunde. Eksempelvis er man nødt til inden for politiet og toldvæsenet at have kvinder, der visiterer kvinder, og mænd, der visiterer mænd. Ergo må der i sagens natur være job, hvor man er nødt til at tilgodese en vis fordeling, men jeg er helt overbevist om, at den fordeling sker efter kvalifikationer og ikke ud fra kønsmæssig kvotering.

Forslagsstillerne skriver i bemærkningerne til forslaget, at kulturen på en arbejdsplads f.eks. kan være med til at bevare et kønsopdelt arbejdsmarked, og det er da helt korrekt, men man kan ikke lovgive om kultur. Det er principperne på arbejdspladsen og dermed strukturen og holdningen, der skal forandres, og man kan heller ikke lovgive om holdningsændringer. Det ville ellers være fortræffeligt i mange henseender, hvis det var tilfældet. Denne udtalelse kommer ud fra en subjektiv anskuelse, idet vi i Dansk Folkeparti mener, at der skal en hold-

ningsændring til hos skolelærere og pædagoger, når det drejer sig om at gøre op med 1970'erpædagogikken og omklamringen af individet.

Men for at vende tilbage til lovforslagets indhold, må vi desværre meddele, at det ikke er et forslag, Dansk Folkeparti kan stemme for, uagtet at der kan være situationer, hvor man kunne ønske sig muligheden for at vælge det ene køn frem for det andet. Men som sagt er den betragtning ud fra et holdningsmæssigt og ikke ud fra et lovgivningsmæssigt synspunkt.

Afslutningsvis må vi konstatere, at man ikke kan tvinge kvinder til at gå ind i lederjob, hvis de ikke ønsker det. En af grundene til, at mange kvinder ikke ønsker et lederjob, er måske stadig mændenes manglende villighed til at aflaste på hjemmefronten, for slet ikke at tale om ligestillingen inden for hjemmets fire vægge. Og igen er det ikke et spørgsmål om at lovgive; det er et spørgsmål om, at kvinderne én gang for alle uddelegerer og siger fra, hvis de ønsker at være ude på arbejdsmarkedet i fremtrædende positioner.

Jeg giver ikke meget for, at det er så synd for kvinderne. Det er kvinderne selv, der må markere sig og både turde og have viljen til at træde ud af det sædvanlige rollemønster. Vi kan ikke som tidligere pointeret via lovgivningen tvinge dem til at besidde højere poster, hvis det ikke er et ønske hos kvinderne selv.

Meget kan gøres via holdningsændringer, men først og fremmest må det være op til de udearbejdende kvinder at skruer ambitionsniveauet i vejret og ikke være bange for at tage et større ansvar end en mellemliderposition. Alt for mange kvinder nøjes med at være mellemledere, og det er igen på en måde forståeligt, fordi de sideløbende har det store ansvar i hjemmet og ikke helt kan regne med mandens hjælpssomhed med husarbejdet. Derfor må kvinderne i første omgang også være med til at ændre holdningen, ikke alene hos deres egne mænd, men også hos mændene på arbejdsmarkedet.

Kl. 14.10

Helle Sjelle (KF):

I Det Konservative Folkeparti lægger vi meget vægt på, at mænd og kvinder skal have de samme muligheder, bl.a. i kraft af adgang til at udfolde og benytte deres forskellige forcer og kvaliteter aktivt, men der er faktisk ikke noget værre end som kvinde at få at vide, at man er valgt til det pågældende job eller udvalg, fordi man

nu er kvinde, og ikke på grund af de kvalifikationer, man har.

Derfor støtter vi heller ikke Kristeligt Folkepartis forslag om at indføre positiv særbehandling i staten.

Muligheder handler jo heller ikke kun om ansættelser, men om mange andre ting på arbejdspladsen både i den private og i den offentlige sektor. I den forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på, at ligebehandlingsloven og ligestillingsloven jo allerede i dag giver mulighed for, at der kan tages initiativer, der kan være med til at styrke kvinders og mænds reelle muligheder, og ministeren har allerede i dag mulighed for at gribe ind og bede om en god forklaring og begrundelse for, at der i en konkret sag synes at være sket en mangelfuld ligebehandling.

Som jeg har været inde på ved tidligere debatter her i Folketinget, har vi efter Det Konservative Folkepartis opfattelse et godt og velfungerende system til at sikre og fremme ligestilling i Danmark. Vi er altid parate til at se på forbedringer, men Kristeligt Folkepartis forslag er efter vores opfattelse ikke en forbedring.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Forbedring eller ej, det er jo altså en del af dansk lovgivning, det her forslag. Vi vil bare gerne sætte fokus på, at mulighederne er der, og at ministeren faktisk efter vores mening skal bruge de muligheder, og det med »skal« mener jeg er en forbedring.

Igen – og jeg bliver nødt til at pointere det – er der jo ikke tale om, at man som kvinde skal føle: Uha nej, nu er jeg blevet valgt på baggrund af mit køn osv. Egentlig er det her jo ikke et spørgsmål om, om man er kvinde, eller man er mand, det er et spørgsmål om, at arbejdsgiveren, når der er to lige kvalificerede ansøgere, så vælger den, som er underrepræsenteret på arbejdspladsen. Om det så er en mand eller en kvinde, er fuldstændig ligegyldigt.

Det, der er interessant i hele den her debat, er jo, at alle nævner kvinderne: Uha nej, de kan ikke lide ..., og de bryder sig ikke om ..., og tænk engang, hvis ikke man har kvalifikationerne osv. Der er ikke én, der på noget som helst tidspunkt har nævnt, at mænd skulle føle det samme, ud over fru Anne Grete Holmsgaard. Alle går ud fra, at kvinder altså skal føle sådan. Hvad føler mænd? De er måske bare glade for at få et job og

komme indenfor? Og så kan kvinderne stå udenfor imens.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det er altså meget, meget kedeligt at høre den konservative ordfører, som oven i købet selv er kvinde, stå og sige heroppefra, at der er ikke noget værre, end hvis man bliver ansat eller valgt, fordi man er kvinde. Det er jo at bygge videre på myten om, at man ikke har nogen kvalifikationer.

Man bliver selvfølgelig valgt i den situation, både fordi man har kvalifikationer, og fordi man er kvinde, og det er nu engang også en kvalifikation at være kvinde, hvis det er sådan, at mænd er helt dominerende på den pågældende arbejdsplads, ligesom det er en kvalifikation at være mand, hvis kvinder i øvrigt er dominerende inden for et arbejdsområde.

Så jeg synes, fru Helle Sjelle må øve sig i at tage fat i den faktisk gode tradition, der har været i Det Konservative Folkeparti, som jo har haft nogle ganske dygtige kvindesagsforkæmpere gennem tiderne, og lade være med at falde i den fælde, som hele tiden er den fælde, der bliver sat ud: Nå, men kvinderne bliver bare valgt, fordi de er kvinder. Nej, *mændene* bliver bare valgt, fordi de er mænd. Det er det, det handler om.

Formanden:

Så får fru Helle Sjelle mulighed for at svare.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg tror egentlig ikke, vi er så uenige, når det kommer til stykket, vil jeg sige til de to spørgere. Jeg kunne også ændre det til: *Jeg* ønsker ikke at blive valgt på grund af, at jeg er kvinde. Jeg synes da, det er fint nok, hvis der er nogle, der synes, at kvalifikationerne er til, at jeg bliver valgt. Jeg synes også, det er fint nok, at der er nogle, der synes, at jeg har nogle kvalifikationer, som måske også er afhængige af, at jeg er kvinde, men alene på grund af mit køn ønsker jeg ikke at blive valgt.

Det synes jeg ligesom er det, der er værd at pointere i denne her debat.

Kl. 14.15

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jamen jeg synes da, det vil være skønt, hvis vi ikke er så uenige om det her.

Men så vil jeg sige, at jeg ikke selv kunne drømme om nogen sinde at sige: Jeg ønsker ikke at blive valgt, fordi jeg er kvinde. For jeg tvivler faktisk ikke på mine kvalifikationer. Og det er det signal, man kommer til at sende, når man siger: Jeg ønsker ikke at blive valgt, fordi jeg er kvinde. Så kommer man til at sende det signal, at man tvivler på sine egne kvalifikationer, for selvfølgelig går man da ikke efter noget, hvor man ved, at man ikke er kvalificeret. Når man går efter det, er det bare med at klemme på.

Første gang jeg kom i Folketinget, kom jeg da i Folketinget, fordi der var et massivt pres også på VS dengang for at opstille kvinder. Der kunne man have sagt: Nå, hun blev bare valgt, fordi hun var kvinde. Ja, muligvis, men det har jeg da aldrig nogen sinde syntes var et problem. Det er da vigtigere at være indenfor end at være udenfor. Det er indenfor, man påvirker beslutningerne.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Det er faktisk lidt i samme boldgade som den tidligere taler, fru Anne Grete Holmsgaard.

Jeg har da sandelig ikke noget imod at blive valgt på baggrund af mit køn, for jeg har også kvalifikationerne. Det kan undre mig, at vi bliver ved med at køre rundt i ring omkring, om man nu har kvalifikationer eller ej. Vi har slået fast, jeg har slået fast gang på gang, at spørgsmålet ikke er, om man har kvalifikationer eller ej. Vi *har* kvalifikationerne.

Derfor er der heller ikke noget odiøst i at sige, at så kan man altså også blive valgt på baggrund af sit køn, uanset om man er mand eller kvinde. Er et køn underrepræsenteret på arbejdspladsen, i et råd, et nævn, en kommission, uanset hvor, så bør man kunne gå ind og se på andelen af kvinder og andelen af mænd. For kvalifikationerne er der.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Der er jo også situationer, og der er også steder, hvor man godt ved, at det stort set er umuligt at finde en kvinde på det niveau, som man skal bruge, inden for nogle tekniske områder. Jeg har i hvert fald selv bl.a. været med til at sidde i situationer, hvor man skulle indstille folk, og hvor man ledte med lys og lygte, fordi man gerne ville have både en mand og en kvinde, og har været nødt til at sige, at så skal vi så langt ned, at

kvalifikationer simpelt hen ikke hænger sammen.

Formanden:

Fru Anne Grete Holmsgaard for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Fru Helle Sjelle har da fuldstændig ret i, at der er områder, hvor det kan være meget svært overhovedet at få ansøgere. Det gælder f.eks. inden for det tekniske område, som jeg selv har arbejdet inden for i mange, mange år. Men sagen er jo, at man er nødt til at sende de signaler ud, at her har man brug for flere kvinder, for at få kvinderne til at søge. Der er selvfølgelig ingen, der drømmer om at vælge en kvinde, fordi hun er kvinde, hvis hun er underkvalificeret.

Desværre er det sådan, at der faktisk sker ansættelser af mænd, der er underkvalificerede, fordi der tager man overhovedet ikke diskussionen; der er det jo bare ansøgere; der er det ikke mandlige ansøgere, men der er det bare ansøgere. Det er jo de myter, vi skal have gjort op med som noget af det her arbejde.

Jeg vil også sige, at ved langt de fleste stillingsopslag er det jo sådan, at man sidder tilbage med to-tre stykker, som er kvalificerede på hver deres måde. Men kvalifikationerne er sjældent ens; det er aldrig sådan, at man kan lægge dem hen over hinanden og sige, at de er fuldstændig ens. Og der må man så sige, at hvis man flere gange sidder der og der kun er mænd inden for det område, så må man simpelt hen gøre noget meget aktivt, og der er positiv særbehandling faktisk et ualmindelig godt instrument, fordi det sender et signal om, at her kan man komme i betragtning med sine kvalifikationer.

Formanden:

Fru Bodil Kornbek for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Positiv særbehandling er jo ikke noget, der kan stå alene heller, og derfor har jeg også tidligere rost ministeren for de tiltag, der bliver taget. Positiv særbehandling er én mulighed af flere, og den er meget konkret.

Jeg synes, vi ligesom skal prøve at holde fokus. Vi har jo ikke talt om positiv særbehandling i forhold til, at man ikke har disse kvalifikatio-

ner. Var det it-branchen, der blev nævnt? Hvis der ikke er nogen kvinder, der ansøger om stillingerne, jamen så er der ikke nogen kvinder, der ansøger, og så er den jo ikke meget længere. Det er jo ikke noget med, at man skal gå ud og prøve at grave hvad som helst op. Det er der ikke én, der har nævnt et ord om.

Kl. 14.20

Man kunne jo gå ind og se på hele uddannelsessystemet og finde ud af: Er der nogle måder, vi kan skrue uddannelserne sammen på, så de tiltaler både mænd og kvinder? Tingene hænger jo sammen.

Med hensyn til det der med, om man kan ansætte nogle, der ikke er helt kvalificerede, var jeg tidligere inde på, at det kan man, for det gør man allerede, når det drejer sig om mænd, men det afføder ingen diskussioner. Vi ser det inden for omsorgssektoren; vi ser det, når det drejer sig om pædagoger og om skolelærere. Vi vil så gerne have mandlige lærere, at man også laver specielle tiltag og specielle linjer og måske tilbyder mere i løn. Det er der ingen, der har ondt af. Men ve de kvinder, der kommer og kræver det samme; så kommer alle på banen.

Formanden:

Så går vi videre til næste ordfører, som er fru Anne Grete Holmsgaard.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

I SF synes vi, det er godt, at Kristeligt Folkeparti har fremsat det her forslag, og vi kan tilslutte os intentionerne i det.

Forslaget falder jo i to dele, dels et forslag om at aktivere lovens mulighed for at bruge positiv særbehandling, dels et forslag, der handler om råd og nævn.

Jeg synes, det er rigtigt at få aktiveret lovens mulighed for positiv særbehandling, og jeg synes, det er godt, at ministeren har været heroppe i dag og sige, at hun har en bekendtgørelse ude til høring. Det er helt klart, at vi har manglet en bekendtgørelse, der gør det muligt for de enkelte ressortministre at handle og for deres institutioner at anvende positiv særbehandling, uden at man skal igennem det filter, at man skulle over gennem Ligestillingsministeriet og have dispensationen.

Det har i mange år været meget besværligt at komme til at anvende positiv særbehandling. Med det gamle Ligestillingsråd var systematikken, at man kunne ansøge Ligestillingsrådet om det, og så skulle ansøgningen igennem et under-

udvalg, det, der hedder Arbejdsmarkedsudvalget i Ligestillingsrådet, hvor der sad en repræsentant for Dansk Arbejdsgiverforening, en fra LO og en fra FTF, og så sad der formanden for Ligestillingsrådet, og de personer skulle være enige, for at der overhovedet kunne gives en dispensation. Det vil sige, at man skulle have en ikke bare god sag, men en overordentlig god sag for overhovedet at komme igennem filteret.

Det har været meget svært at få sager igennem filteret, men det lykkedes dog i en række tilfælde. Jeg har selv som direktør fået en sag igennem, og vi var meget glade for den. Det var et initiativ, der var taget netop på vores it-område på Danmarks Tekniske Universitet, hvor vi erkendte, at det er et fantastisk stort problem. Vi havde ingen kvindelige undervisere; vi havde alt for få kvindelige studerende; der havde faktisk været et dramatisk fald. Vi var helt klar over, at hvis vi skulle gøre noget, havde vi brug for at få kvindelige rollemodeller.

Vi opslog stillingerne, og de kunne kun søges af kvinder, og de gik igennem den sædvanlige kvalifikationsproces, som man altid skal ved universitetsansættelser. Og det havde faktisk en overordentlig positiv indflydelse på miljøet, erkendt både af mænd og kvinder og af studerende af begge køn. Så jeg vil sige, at min egen erfaring med det er, at det er et meget forløsende instrument at bruge, og et instrument, som virkelig kan bruges.

Jeg synes, det er vigtigt, at man får ryddet den diskussion, der har handlet om tvang, helt af bordet, for det eneste formål, den tjener, er sådan set at få blokeret for, at man kan bevæge sig fremad. Det handler om en proces, hvor man siger, at man må erkende, at der er et problem, derefter må man have viljen til at ændre tingenes tilstand, og så må man vælge instrumenter, og der er positiv særbehandling et virkelig godt instrument.

Det er jo i øvrigt også noget, vi har brugt på andre områder. Vi har jo alle sammen vidst, at man blev nødt til at lave en eller anden form for positiv særbehandling i vores skolesystem, hvis man skulle sikre, at man fik de svage elever med. I denne her sammenhæng handler det om at få det svage køn med, og det kan både være kvinder og mænd. Jeg har også selv været med til at give dispensation til, at mænd kunne få særlig favorable ordninger for at komme ind på pædagogseminarierne og for at kunne komme ind i stillinger bagefter. Det sker i erkendelse af, at vi har brug for både af demokratiske årsager

og for at sikre udnyttelsen af de samlede kvalifikationer, den samlede talentmasse, at få begge køn i spil på nogenlunde ligelige vilkår. Vi har aldrig ment, at det var 50 pct.; det kan godt være 60 pct. kvinder, det kan også være 40 pct. kvinder. Det har simpelt hen også en gavnlige effekt på miljøet.

Så vi synes, det er vældig godt, og håber på, at det bliver en bekendtgørelse, som er tilstrækkelig rummelig til, at den kan bruges inden for de enkelte områder.

Det er ikke mange dage siden, jeg selv havde en diskussion om det med et af forskningsrådene, hvor de fra statens administration var blevet mødt med modargumenter om, at de ikke må bruge positiv særbehandling. De ønsker faktisk at bruge positiv særbehandling. De havde så fået at vide, at det måtte de ikke, hvor jeg sagde til dem: Jo, det må I faktisk godt; spillereglerne er sådan og sådan. Den eneste begrænsning er jo sådan set den, der ligger i EF-direktivet, der siger, at man ikke automatisk må promovere det ene køn. Begge køn skal have mulighed for at søge stillingerne, men man må gerne vælge kvinden eller manden, hvis der i øvrigt er tale om de rette kvalifikationer, man skal have til stillingen. Så det håber jeg virkelig der kommer fremdrift i.

Kl. 14.25

Med hensyn til kommissioner, råd og nævn tror jeg, at ministeren også selv har forstået, at det var meget trist at starte som minister med en nedgang i kvindeandelen på området. Jeg er meget glad for, at ministeren her for et stykke tid siden selv nævnte, at hun vil komme med en status for det første halvår af 2003 for, hvordan det er gået.

Jeg vil endnu en gang sige til ministeren, at jeg synes, det er vigtigt, at hun tager vores indspil her som et pres, som hun kan få meget stor gavn af, for uden det pres bliver det svært. Det er ikke noget let politisk job at være ligestillingsminister.

Naser Khader (RV):

Det Radikale Venstre betragter ligestillingssagen som en af de vigtigste politiske udfordringer overhovedet. Alle i det danske samfund skal stilles lige. Alle skal sikres lige muligheder for at forme deres tilværelse, som de ønsker, og alle skal udrustes til at kunne træffe selvstændige beslutninger og udøve deres rettigheder som borgere. Forskelsbehandling må under ingen omstændigheder finde sted udelukkende på

grund af køn og for den sags skyld heller ikke identitet, religion, etnisk tilhørsforhold eller seksualitet.

Kristeligt Folkeparti har stillet en række forslag med det formål at styrke ligestilling mellem kønnene i det danske samfund. Det Radikale Venstre er selv sagt meget sympatisk indstillet over for disse intentioner.

Kristeligt Folkeparti er bl.a. bekymret over den kønsmæssige fordeling i offentlige udvalg, kommissioner, m.v. Som det anføres i bemærkningerne til forslaget, er andelen af kvinder i offentlige udvalg faldet fra 44 pct. i 2000 og 2001 til 35 pct. i 2002. Derfor kan der, som forslagsstillerne foreslår, være god grund til at opfordre ligestillingsministeren til at benytte sine beføjelser mere aktivt.

Kristeligt Folkeparti foreslår også, at man konsekvent skal benytte muligheden for positiv særbehandling ved ansættelser i staten. Det er vi også sympatisk indstillet over for, men jeg vil gerne problematisere det punkt lidt.

I ligestillingsdebatten er det vigtigt at holde sig for øje, hvad der er målsætningen, hvad vi egentlig arbejder hen imod. Dette indledte jeg med kort at skitsere: lige muligheder for alle til at forme deres liv, som de ønsker, uanset køn, etnisk tilhørsforhold, religion, seksualitet, m.v. Dette er ikke det samme som, at der nødvendigvis skal være lige repræsentation af alle disse krydsende grupper på alle områder af arbejdsmarkedet. Vi skal sikre, at alle har muligheden for at beskæftige sig med det, deres interesser, ambitioner og kvalifikationer berettiger dem til.

Det vil sige, at det ikke er lighed i sluttilstanden, der er målet for ligestillingskampen; det er ligheden i muligheder, der er målet. Det har ikke værdi i sig selv, at vi får en kvinde, en muslim eller en homoseksuel eller en dansker med tyrkisk oprindelse som statsminister, men det har stor værdi, at alle i det danske samfund har lige mulighed for at blive statsminister, uanset om man er kvinde, homoseksuel, muslim eller af tyrkisk oprindelse. Ulighed i sluttilstande kan være et symptom på ulighed i muligheder, men behøver ikke at være det.

Kristeligt Folkeparti anfører i bemærkningerne til deres forslag, at der eksisterer såkaldte strukturelle barrierer, som hindrer mænd og kvinder i at få det job, de ønsker. Dette kan meget vel være tilfældet.

Derfor synes Det Radikale Venstre, at man også skal kigge på disse strukturelle barrierer. Hvilke typer barrierer er der tale om? Hvad er

deres årsag? Hvordan fjerner vi dem? Vi besidder allerede stor viden på området, som skal omsættes til politiske tiltag, der optimerer den personlige frihed i det danske samfund.

Kl. 14.30

Men alt i alt støtter vi forslaget trods problematiseringen undervejs.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det er et godt og nødvendigt forslag, som Kristeligt Folkeparti har fremsat, for et af de store, tunge problemer, vi desværre fortsat har i Danmark med ligestilling og frigørelse fra kønsrollerens snærende bånd, er det kønsopdelte arbejdsmarked.

Kristeligt Folkeparti har fremsat et forslag med helt konkrete bud på, hvordan man kan forsøge at komme problemet til livs i staten og i offentlige udvalg og kommissioner. I Enhedslisten går vi ind for, at hvis to personer har samme kvalifikationer, kan arbejdsgiveren vælge den ene på grund af kønnet. Sådan er det til dels allerede i børneinstitutionerne og på skolerne, hvor der er en overvægt af kvinder. Her foretrækker man en mand, såfremt to ansøgere har samme kvalifikationer, og i nogle sammenhænge har man oven i købet set, at man har foretrukket manden, på trods af at han ikke havde samme kvalifikationer som de kvindelige ansøgere. Sådan bør det være på alle arbejdspladser. Sådan bør det være ved besættelse af alle stillinger, både i det offentlige og i det private, sådan bør det også gælde for kvinder, og jeg tror, at det offentlige må gå foran på området.

I bemærkningerne til beslutningsforslaget beskriver Kristeligt Folkeparti en svensk sag, hvor en professorstilling skulle besættes. Det blev en kvinde, der havde ringere kvalifikationer end de mandlige ansøgere, som faktisk blev valgt og ansat, men det blev efterfølgende underkendt af EF-Domstolen. Ud over at jeg selvfølgelig synes, det er fuldstændig grotesk, at EF-Domstolen skal blande sig i svenske forhold, synes jeg faktisk, at Domstolen traf den rigtige beslutning. For det første fordi man selvfølgelig skal ansætte den mest kvalificerede – det må være udgangspunktet – og for det andet fordi jeg faktisk mener, at det underminerer viljen til ligestilling, hvis det er sådan, at man i alle situationer pr. automatik lader kønnet gå forud for kvalifikationer.

Jeg er glad for, at Kristeligt Folkeparti trækker den streg i sandet, også når det handler om at indføre kønskvotering, på trods af at ministeren

og Venstres ordfører heroppefra har givet udtryk for, at de tror, det er en del af forslaget. Nok er der behov for at bryde barrierer ned og for at anvende den nuværende lov om ligebehandling bedre, men anvendelse af positiv særbehandling skal altså balancere på ligeværdets knivsnæg, som Kristeligt Folkeparti også lægger vægt på, og den balance skal være på plads.

Jeg mener, at Kristeligt Folkeparti har fundet balancen fint med dette forslag. Man indfører positiv særbehandling, men det vil selvfølgelig altid være kvalifikationerne, der tæller, og derfor kan Enhedslisten støtte forslaget.

Formanden:

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Bodil Kornbek.

Bodil Kornbek (KRF):

Lad os forestille os, at vi er arbejdsgivere og skal have besat en ledende stilling. Vi har netop afsluttet samtalen med de to personer, som vi nu finder bedst egnede til den pågældende stilling, men fagligt er det umuligt for os at vælge mellem dem, for de er ganske enkelt lige kvalificerede.

Hvilke kriterier bliver så udslagsgivende? Vælger vi den person, der minder mest om os selv eller mindst om os selv? Tager vi hensyn til muligheden for, at en af personerne skal erstattes af en vikar i nær fremtid, fordi hun er i den fødedygtige alder? Eller vil vi tage hensyn til, at den ene persons køn er underrepræsenteret på arbejdspladsen?

De to første spørgsmål medvirker daglig til, at kvinder sorteres fra i den afgørende fase, når det drejer sig om ledende poster på arbejdsmarkedet. Derfor eksisterer der faktisk allerede en uformel positiv – eller skulle vi kalde den negativ – særbehandling på det danske arbejdsmarked, og dens konsekvens er netop diskrimination og skævhed i den kønsmæssige sammensætning på forskellige fag- og stillingsområder.

Kvinder er fortsat stærkt underrepræsenteret i såvel toppen af det private erhvervsliv som i kommunaladministrationen og i forskerverdenen. Derfor mener vi i Kristeligt Folkeparti, at det er nødvendigt at gøre brug af den lov om positiv særbehandling, der allerede findes. For os er det afgørende, at mænds overrepræsentation i samfundets toppositioner ikke bliver accepteret som kvindernes naturlige fravalg, og at vi fokuserer på de strukturelle barrierer, der forhindrer en ligelig deling af kønnenes magt og

indflydelse. Her bør vi også sætte fokus på de særlige eksklusionsmekanismer, der fungerer for mænd inden for de såkaldte kvindefag.

Kl. 14.35

Som vi også påpegede under sidste uges redogørelsesdebat, er det ikke nok kun at indsamle og analysere gode erfaringer på området, kortlægge årsager og holde konferencer. Det ændrer ikke strukturerne, og derfor er vi også meget glade for, at ligestillingsministeren den 14. februar i år udtalte til Berlingske Tidende, at hun ville gøre brug af paragraffen om positiv særbehandling for at sikre en bedre fordeling af kønnene på arbejdsmarkedet. Hvis jeg skulle være meget naiv, havde jeg selvfølgelig også ventet, at ministeren ville støtte forslaget, som er en direkte udmøntning af ministerens ord.

Ligestillingsministeren har dog tidligere udtalt, at danske kvinder kun vil ansættes, hvis de er de bedst egnede kandidater. Dermed siger ministeren indirekte, at positiv særbehandling handler om at fordele kvinder i valgsituationer, hvor modkandidaterne egentlig har bedre arbejdsmæssige kvalifikationer, så måske har ligestillingsministeren og jeg ikke helt den samme definition af positiv særbehandling.

Mange ordførere har i dag været inde på definitionen af positiv særbehandling, men jeg må gøre det klart endnu en gang, hvad vi i Kristeligt Folkeparti mener med positiv særbehandling. Positiv særbehandling betyder, at hvis der er mindst to ansøgere af begge køn, som er lige kvalificerede, skal der vælges en ansøger fra det underrepræsenterede køn. Der er ikke tale om at ansætte nogen, der er mindre kvalificerede eller indføre kønskvotering, så nu tror jeg, alle har forstået, hvad Kristeligt Folkeparti mener.

Erfaringerne med den danske ligestillingspolitik viser, at en ligestillingspolitik, der kun handler om formel ligestilling og antidiskrimination, er central, men langtfra tilstrækkelig til at ændre uligestillingen. En ansvarlig ligestillingspolitik bør forsøge at fjerne de strukturelle barrierer, herunder anvende positiv særbehandling, hvor det er nødvendigt for at opnå den faktiske ligestilling.

Mange modstandere af positiv særbehandling betoner, at positiv særbehandling er i modstrid med princippet om, at alle uanset køn bør have lige muligheder for at få arbejde, for ved at favorisere det underrepræsenterede køn tilside sættes det overrepræsenterede køns mulighed for at konkurrere på lige fod med det andet køn. Men argumentet holder ikke vand, for hvis man

med lige muligheder mener, at der skal skabes de strukturer, der sikrer, at alle har nogenlunde den samme chance for succes på arbejdsmarkedet, fremstår positiv særbehandling derimod som et rigtigt og brugbart instrument, der er med til at understøtte, at alle får lige muligheder, snarere end at være et instrument, der underminerer chancen for lige muligheder.

Vi fremsætter dette forslag, fordi vi er af den overbevisning, at det på lang sigt vil afstedkomme mere ligestilling end i et samfund, hvor man ikke benytter sig af positiv særbehandling. Ingen her i salen kan argumentere imod, at der fortsat findes diskrimination på arbejdsmarkedet. Det viser statistikkerne, det har de vist i mange år, så det er på tide, at vi tør tage de nødvendige skridt, så vi ikke kun har formel ligestilling på arbejdsmarkedet, men også en faktisk og reel ligestilling. Hvis man mener, at diskrimination og uligheder på grund af køn primært ligger i selve samfundskulturen, skal der nogle strukturelle samfundsforandringer til for at opnå ligestilling, og det er en af begrundelserne for at fremsætte dette beslutningsforslag.

Jeg vil takke for debatten. Den har været meget mere engageret og livlig, end jeg måske havde forestillet mig på forhånd, og jeg må sige til ministeren, at det kan godt være, ministeren mener, at forslaget er besynderligt, fordi ministeren allerede har de muligheder. Men så vil jeg opfordre ministeren til at bruge dem, og det er netop meningen med det her forslag: at sætte fokus på, at ministeren har muligheder, men altså ikke ønsker at bruge dem. Jeg er dog umådelig glad for, at ministeren har en bekendtgørelse til høring, og jeg glæder mig selvfølgelig til at se resultatet.

Om forslaget er snævert kan diskuteres. Vi har valgt, og jeg har valgt som ordfører at være målrettet, at være helt konsekvent og forfølge nogle områder, bl.a. sammensætning af råd og nævn, som jeg ikke har været tilfreds med. Derfor har jeg valgt at være målrettet, og det kan man jo så mene er snævert. Men jeg kan bare oplyse, at det her ikke bliver det eneste forslag, der kommer fra Kristeligt Folkeparti, for vi er nemlig ikke snævre. Vi har en rigtig god bredde, når det drejer sig om ligestilling.

Kl. 14.40

Jeg er enig med De Radikale, når de siger, at vi skal se på, hvilke barrierer og hvilke årsager der er. Jeg er helt enig i, at det er en meget vigtig diskussion, og vi må gå ind i en dialog og finde ud af, hvad det er, der ligger til grund for de strukturer, der findes, og hvordan vi kan bryde

det ned. Det er vi meget indstillet på at se på i Kristeligt Folkeparti. Jeg er såmænd også enig med Dansk Folkeparti, når de siger, at vi ikke kan tvinge kvinderne til noget. Vi har heldigvis ikke på noget tidspunkt i denne debat talt om tvang, så det kan jeg kun være enig i.

Ellers vil jeg sige tak til både SF, Enhedslisten og Socialdemokratiet, som bakker op om forslaget. Socialdemokratiet siger så fint, at de måske er lidt overraskede over, at der kommer et forslag fra Kristeligt Folkeparti på det område, men til det må jeg sige, at vi faktisk har en hel klar ligestillingsprofil i Kristeligt Folkeparti. Den står jeg for, og det vil jeg også gøre meget synligt fremover. Det er ikke nogen trussel, det kan man bare glæde sig over, og det kan ministeren også.

Tak for debatten.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Det Politisk-Økonomiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 115:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission med henblik på at omlægge statens økonomiske støtte til folkekirken og undersøge den civile registrering.

Af Jann Sjørnsen (KRF) m.fl.

(Fremsat 18/3 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Det kan i hvert fald umiddelbart forekomme lidt besynderligt, at Kristeligt Folkeparti fremsætter dette forslag til folketingsbeslutning på dette tidspunkt, netop på baggrund af, at regeringen